

Pressmeddelande

Luxemburg den 11 september 2018

Luftföroreningar: EU-medborgarnas hälsa skyddas fortfarande inte tillräckligt, varnar revisorerna

EU:s åtgärder för att skydda människors hälsa mot luftföroreningar har inte fått de förväntade effekterna, enligt en ny rapport från Europeiska revisionsrätten. Varje år orsakar luftföroreningar omkring 400 000 förtida dödsfall i EU och ger upphov till hundratals miljarder euro i hälsorelaterade externa kostnader. Men dessa mycket stora mänskliga och ekonomiska kostnader har ännu inte avspeglats i tillfredsställande åtgärder i hela unionen, varnar revisorerna. De tillägger att partiklar, kvävedioxid och marknära ozon är de luftföroreningar som orsakar flest förtida dödsfall och att personer i stadsområden är särskilt utsatta.

Luftkvalitetsdirektivet från 2008 är grundvalen för EU:s politik för renare luft. Det anger luftkvalitetsnormer för koncentrationerna av föroreningar i luften. Revisorerna bedömde direktivets utformning, om medlemsstaterna hade genomfört det på ett ändamålsenligt sätt och hur kommissionen hade övervakat och kontrollerat efterlevnaden av det. De bedömde också om luftkvalitetsfrågor återspeglades tillräckligt väl inom andra EU-politikområden och fick stöd genom EU-medel samt om allmänheten har fått tillräcklig information om luftkvalitetsfrågor.

"Luftföroreningar är den största miljörisken för hälsan i Europeiska unionen", sade Janusz Wojciechowski, den ledamot av revisionsrätten som ansvarar för rapporten. "Under de senaste årtiondena har EU:s politik bidragit till att minska utsläppen, men luftkvaliteten har inte förbättrats i samma takt och effekterna på folkhälsan är fortfarande mycket stora".

EU:s luftkvalitetsnormer fastställdes för nära tjugo år sedan, och revisorerna konstaterade att vissa av dem är mycket mindre strikta än Världshälsoorganisationens riktlinjer och vad de senaste vetenskapliga beläggen motiverar. Samtidigt som utsläppen av luftföroreningar har minskat iaktar flertalet av medlemsstaterna fortfarande inte EU:s luftkvalitetsnormer och vidtar inte heller tillräckligt ändamålsenliga åtgärder för att förbättra luftkvaliteten, säger revisorerna.

Det finns även en risk för att luftföroreningarna har underskattats eftersom de kanske inte har övervakats på rätt platser. Luftkvalitetsplaner – som är ett viktigt krav enligt luftkvalitetsdirektivet – har ofta inte lett till de förväntade resultaten.

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Talesperson T: (+352) 4398 47063

Damijan Fišer – Pressekreterare T: (+352) 4398 45410

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

M: (+352) 691 55 30 63

M: (+352) 621 55 22 24

Det finns begränsningar i Europeiska kommissionens övervakning av medlemsstaternas resultat när det gäller att uppfylla luftkvalitetsmål. Dess kontroll av efterlevnaden har hittills inte säkerställt att medlemsstaterna iakttar de gränsvärden för luftkvalitet som fastställs i direktivet. Trots att kommissionen har vidtagit rättsliga åtgärder mot flera medlemsstater och fått rätt, fortsätter medlemsstaterna att i stor utsträckning överträda gränsvärdena för luftkvalitet säger revisorerna.

Revisorerna konstaterade att EU-finansiering till luftkvalitet kan bidra med stöd som kommer väl till pass, men att de finansierade projekten inte alltid var tillräckligt väl riktade. Under sina besök i medlemsstaterna kunde de konstatera att det fanns exempel på bra projekt – framför allt bland dem som fick stöd genom EU:s Life-program.

Luftföroreningar är en högaktuell folkhälsofråga, och allmänhetens medvetenhet och information spelar en avgörande roll, säger revisorerna. På senare tid har medborgarna blivit alltmer involverade i luftkvalitetsfrågor och vänt sig till nationella domstolar som i flera medlemsstater har slagit fast att de har rätt till ren luft. Ändå kunde revisorerna konstatera att skyddet av medborgarnas rätt till rättslig prövning är mindre uttalat i luftkvalitetsdirektivet än i andra miljödirektiv. Den information som fanns tillgänglig för medborgarna om luftkvalitet var till viss del otydlig, säger de.

För att förbättra luftkvaliteten i EU rekommenderar revisorerna att

- Europeiska kommissionen vidtar mer ändamålsenliga åtgärder,
- luftkvalitetsdirektivet uppdateras,
- luftkvalitetspolitiken prioriteras och integreras i andra EU-politikområden,
- allmänhetens medvetenhet höjs och informationen förbättras.

Meddelande till redaktörer

Revisionsrätten presenterar sina särskilda rapporter för Europaparlamentet och rådet samt för andra intressenter, såsom nationella parlament, berörda parter inom näringslivet och företrädare för det civila samhället. De allra flesta av rekommendationerna i våra rapporter genomförs. Det visar att vårt arbete gagnar EU:s medborgare.

Särskild rapport nr 23/2018 *Luftföroreningar: vår hälsa är fortfarande inte tillräckligt skyddad* finns på revisionsrättens webbplats (eca.europa.eu) på 23 EU-språk.